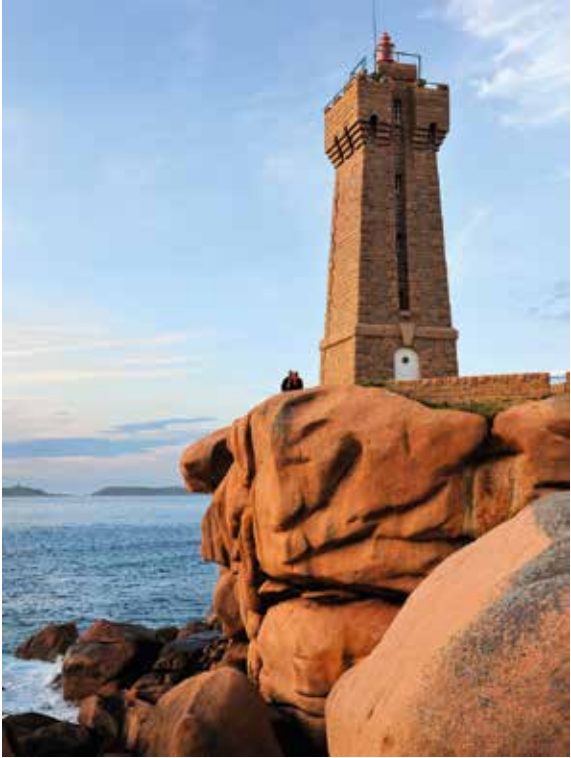


Bretagne Noord

Côte de Granit Rose: de Phare de Men-Ruz in Ploumanach
F. Guizou/hemis.fr



De regio's in deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van de omslag)

- | | |
|---|----------|
| 1 Rennes en de Bretonse marken | blz. 109 |
| 2 Van Saint-Malo tot de Mont-St-Michel | blz. 159 |
| 3 De regio Saint-Brieuc en Trégor | blz. 239 |
| 4 Noord-Finistère | blz. 331 |

Inhoud

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ... 6

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips 12

NAAR BRETAGNE

Over de weg 14

Met de trein 15

Met het vliegtuig 15

VOOR HET VERTREK

Het beste seizoen 16

Nuttige adressen 16

Goed om te weten 18

Overnachten 19

Uit eten 22

BRETAGNE VAN A TOT Z

Erfgoed 23

Gastronomie 24

Openbaar vervoer 26

Souvenirs 26

Sport en ontspanning 27

Tabel Eiland-hoppen 28

Tabel Getijcoëfficiënten 29

Tabel Watersport en -recreatie 30

Tradities 33

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden
en activiteiten 35

MEMO

Evenementen 37

Leestips 38

BRETAGNE ONDER DE LOEP

NOORD-BRETAGNE

Haute Bretagne,
tussen erfgoed en natuur 44

De regio Saint-Brieuc en Trégor 45

Côte de Granit Rose 45

Ruig Finistère 45

De regio Léon 45

BRETAGNE VANDAAG

Maatschappij 46

Economie 48

TRADITIES EN LEVENSKUNST

Tradities en folklore 53

Taal en muziek 56

Gastronomie 59

Watersport 62

KUNST EN CULTUUR

Architectuur 65

Religieuze kunst
en *enclos paroissiaux* 68

Schilderkunst 72

Sierkunst 73

Legenden en literatuur 74

ABC van de architectuur 78

De megaliëten van Bretagne 84

GESCHIEDENIS

Prehistorie tot heden 86

Kaapvaart en koopvaardij 90

NATUUR EN LANDSCHAP

Een van de oudste massieven
van Europa 93

Geologie en landschap 94

Armor en de eilanden 96

Het zeeleven 98

Argoat 100

Milieu 102

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 RENNES EN DE BRETONSE MARKEN

Rennes.....	112
<i>Van Condate tot Rennes</i>	115
Fougères.....	129
Vitré.....	137
Forêt de Paimpont - Brocéliande.....	145
Bécherel.....	151
Combourg.....	154

2 VAN SAINT-MALO TOT DE MONT-SAINT-MICHEL

Saint-Malo.....	160
<i>De identiteit van St-Malo</i>	165
<i>Grote zonen van St-Malo</i>	171
Dinard.....	180
Cap Fréhel.....	192
Dinan.....	195
<i>Het verhaal van Du Guesclin</i>	198
<i>De Rance: een uniek gebied</i>	207
Cancale.....	214
Dol-de-Bretagne.....	221
Mont-Saint-Michel.....	226
<i>Werelderfgoed</i>	228

3 DE REGIO SAINT-BRIEUC EN TRÉGOR

Saint-Brieuc.....	242
Le Val-André.....	250
Saint-Quay-Portrieux.....	257
Paimpol.....	261
<i>Het heroïsche gebaar van de 'IJslanders'</i>	263
Île de Bréhat.....	270

Tréguier.....	275
Lannion.....	284
Perros-Guirec.....	290
Côte de Granit Rose.....	297
Trégastel-Plage.....	302
Belle-Isle-en-Terre.....	306
Guingamp.....	309
Rostrenen.....	314
Lac de Guerlédan.....	317
Lamballe.....	324

4 NOORD-FINISTÈRE

Brest.....	332
<i>Een centrum van de marine</i>	339
Les abers en L'Iroise.....	345
<i>Schatten van de Iroise Zee</i>	355
Brignogan-Plages.....	361
Île d'Ouessant.....	364
<i>Eenzame buitenpost in de zee</i>	367
Roscoff.....	372
Saint-Pol-de-Léon.....	380
Baie de Morlaix.....	385
Côte des Bruyères.....	396
De Enclos Paroissiaux.....	401
Presqu'île de Plougastel.....	412
Presqu'île de Crozon.....	417

Woordenlijst.....	428
Register.....	440
Kaarten en plattegronden.....	449

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE** 

Niet te missen



Dinan★★, de middeleeuwse stad aan de oevers van de Rance (blz. 195)

Saint-Malo★★★★, de oude kapersstad, heeft niets van haar trotse pracht verloren (blz. 160).



Een keuze uit de mooiste plekjes



De vesting van **Fougères**★★ is een van de grootste in heel Europa (blz. 129).



Een aparte ervaring in de streek van de **abers**★★: een bezoek aan de vuurtoren van Île Vierge (blz. 350)

Île de Bréhat★★, het 'bloemeneiland'
(blz. 270)





Cap Fréhel★★★, een van de spectaculairste panorama's van de Bretonse kust (*blz. 192*)

De **Baie de Morlaix**★★ met het Château du Taureau en het Île de Louët (*blz. 385*)





De **enclos paroissiaux**★★★, zoals deze van Guimiliau, verbazen met prachtig beeldhouwwerk (blz. 401).



Een traditioneel huis op het **île d'Ouessant**★★★ (blz. 364)

Océanopolis★★★ in Brest, een heuse showroom van het leven in de zee (blz. 332)



Fotografie:

blz. 6: C. & L. McKie/easyFotostock/age fotostock (boven); Incamerastock/Photonstop (onder)

blz. 7: R. Mattes/hemis.fr (linksboven); M. Dozier/hemis.fr (rechtsboven); O. Leclercq/hemis.fr (onder)

blz. 8: O. Leclercq/hemis.fr (boven); B. Stichelbaut/hemis.fr (onder)

blz. 9: G. Thouvenin/age fotostock (linksboven); Ch. Boisvieux/hemis.fr (rechtsboven); Océanopolis (onder)

Auto-industrie

De vestiging van **Citroën** in Rennes in de jaren '60 van de vorige eeuw leidde tot een regelrechte hausse van de Bretonse auto-industrie, die kan steunen op een groot netwerk van toeleveringsbedrijven en onderaannemers. De Bretonse autobouwer kenmerkt zich door een grote ervaring en expertise op het gebied van specialistische voertuigen. De activiteit concentreert zich voornamelijk rond de fabriek PSA (Peugeot Citroën) en de bijbehorende toeleveringsbedrijven. Momenteel heeft de sector alleszins te maken met sterke internationale concurrentie en economische schommelingen. Een blik op het aantal werknemers (ongeveer 13% van de industriële beroepsbevolking in Bretagne tegenover 34% in de voedingsindustrie) leert dat de auto-industrie weliswaar een belangrijke, maar niet de overheersende sector is in het industriële landschap van de regio.

VERVOER

Bretagne wordt doorkruist door twee autowegen, die beide in Brest eindigen. De N165 loopt vanuit Nantes langs de zuidkust via Vannes, Lorient en Quimper naar Brest. In het noorden leidt de N12 vanuit Parijs over Rennes, St-Brieuc, Guingamp en Morlaix naar Brest. Met het oog op de realisatie van een oost-westverbinding dwars door het hart van Bretagne wordt momenteel onder hoogspanning gewerkt aan de voltooiing van de N164, die de N12 en de N165 moet verbinden (voltooiing van de werkzaamheden gepland in 2020). De trein droeg in grote mate bij tot de ontsluiting van de Bretonse departementen, vooral door de komst van de TGV naar Rennes en Nantes. Door de TGV werd de reisduur tussen Parijs en de twee regionale hoofdsteden verkort tot 2 uur. Ook

steden als Quimper en St-Malo zijn direct verbonden met de hoofdstad (met conventionele sneltreinen). Met de realisatie van het project 'HSL' (hogesnelheidslijn) zal de reisduur van Rennes naar Parijs tegen het jaar 2017 verder worden verkort tot 1.30 uur; Brest en Quimper zullen vermoedelijk pas tegen 2030 met de TGV bereikbaar zijn.

Het zeevervoer kent al ruim tien jaar een achteruitgang, vooral te wijten aan de teruggang van het passagiersvervoer over Het Kanaal.

TOERISME

Bijna 5% van de Bretons is werkzaam in het toerisme, wat meteen ook het economische belang van de sector onderstreept (geschat op 8% van het bbp in 2012). Het gros van de bezoekers is uit Frankrijk afkomstig. Met 16 miljoen overnachtingen in 2013 is Bretagne de populairste bestemming voor een vakantie aan zee en bekleedt het de zevende plaats van alle Franse toeristische regio's. Naast strandactiviteiten en watersport vormen de pleziervaart (*zie blz. 29 en blz. 62*) en thalassotherapie grote troeven. 75% van alle toeristische overnachtingen vindt plaats aan de kust in de periode van april tot september, hetgeen niet zonder gevolgen blijft voor het milieu.

Om de ontwikkeling van het toerisme in goede banen te leiden, zet de regio Bretagne zich daarom in voor een duurzame ontwikkeling (*zie ook 'Milieu' op blz. 102*).

Bretagne wil niet alleen een 'blauwe' bestemming zijn, maar ook een 'groene'. De regio staat immers bol van de parken, reservaten en beschermde natuurgebieden. Een net van 3700 km paden nodigt uit om te wandelen, fietsen of hardlopen. En zelfs als het weer even niet meezit, scoort de regio nog altijd goed dankzij een cultureel erfgoed van een ongeziene diversiteit.

Tradities en levenskunst

Om zijn identiteit te cultiveren waakt Bretagne zorgvuldig over het behoud van een reeks eeuwenoude tradities, zoals de bedevaarten of *pardons*, die nog steeds getuigen van de vrome toewijding van de Bretons. Religieuze gebruiken, klederdrachten, de taal of de kunst in het algemeen weerspiegelen een bijzondere mentaliteit en manier van leven. Sommige van deze oude gebruiken hebben sterke wortels in het verleden, maar werden aangepast aan de moderne smaak, getuige de opleving van de Bretonse taal en de populariteit van de Keltische muziekconcerten. Deze gehechtheid aan de traditie komt ook tot uiting in de eenvoudige, maar gezellige Bretonse eetcultuur, die het beste van land en zee verbindt. Vis, schelp- en schaaldieren, de parels van de Bretonse gastronomie, herinneren eraan dat de kust nooit veraf is, waar alles draait rond de activiteiten van zeelui en watersporters.

Tradities en folklore

Hoewel Bretagne in de eerste helft van de 20ste eeuw grotere veranderingen heeft ondergaan dan in de twee eeuwen daarvoor, kennen de oorspronkelijke tradities sinds de jaren '90 een ware heropleving, ondanks de ontvolking van de dorpen en de economische en toeristische ontwikkeling van de regio.

SYMBOLEN VAN BRETAGNE

Het belangrijkste symbool is de **Bretonse vlag**, de beroemde *Gwenn ha du* (wit en zwart), ontworpen in 1925 door Morvan Marchal. De vijf zwarte strepen vertegenwoordigen de vijf voormalige bisdommen van Haute-Bretagne (Rennes, Nantes, Dol, St-Malo en St-Brieuc), de vier witte die van Basse-Bretagne (Léon, Cornouaille, Vannes en Tréguier).

De **hermelijnen** herinneren aan het voormalige hertogdom Bretagne. In de 13de eeuw symboliseerde het bont van het diertje de macht van de Bretonse hertogen. Nauw met Bretagne verbonden is ook de **triskelion** of *triskell*, een symbool met driemaal rotatiesymmetrie, waarbij de drie spiralen de elementen aarde, vuur en water voorstellen. De oorsprong is wellicht Keltisch.

KLEDERDRACHT EN HOOFDTOOI

Bretagne is trots op zijn grote variatie aan traditionele klederdrachten, die van streek tot streek verschillen. Ooit werden deze van generatie op generatie doorgegeven en op elk volks- en familiefeest gedragen. Vandaag worden de traditionele klederdrachten alleen nog uit de kast gehaald voor *pardons* of folkloristische evenementen. De bestikte en geborduurde, met kant afge-

DE WITTE HERMELIJN

De lijfspreuk *Potius mori quam foedari* ('liever dood dan bezoedeld') is nog steeds het Bretonse devies. Volgens de legende zou een jong hertoginnetje zich hebben ontfermd over een gewonde witte **hermelijn**, die nog liever de pijlen van de jagers trotseerde dan te vluchten over een modderig pad!

zette schorten van satijn of fluweel moeten daarbij niet onderdoen voor de feestjurken. Deze laatste zijn meestal zwart en vaak versierd met fluwelen stroken, soms afgewerkt met veelkleurige, fonkelende borduursels van zijde.

Kanten mutsen

Het meest in het oog springende onderdeel van de vrouwelijke klederdracht is de *coiffe* of kap, die ooit vooral in Finistère en Morbihan werd gedragen.

Een van de merkwaardigste en wellicht de bekendste is de *coiffe bigoudène*, de pijpvormige kap uit de streek van Pont-l'Abbé. Deze prachtige, hoge kanten muts was aanvankelijk vrij klein, maar bereikte na 1930 duizelingwekkende proporties. Vermeldenswaard zijn ook de kleine kap van Plougastel, die aan de middeleeuwse hennin herinnert; de *tintaman* uit de Monts d'Arrée, eigenlijk eerder een kanten knot; de kornetmuts uit Trégor; en de platte muts uit Léon. Op Ouessant is het hele kostuum zwart, met inbegrip van de kap, die met een strik is versierd. Bretagne bezit echt enorm veel varianten. Voor een goed overzicht raden we aan de betreffende musea te bezoeken in Rennes en Dinan, maar ook in Nantes, Quimper, Guérande en Pont-l'Abbé.

PARDONS

De Bretonse bedevaarten geven blijk van de vrome toewijding van de bevolking. Ze vinden plaats in kerken of kapellen volgens oeroude tradities, vaak van heidense oorsprong.

De gelovigen nemen deel om vergeving (*pardon*) voor hun zonden te krijgen, een gelofte te vervullen of een gunst te vragen. De grote *pardons* zijn ook de meest spectaculaire, de kleinere zijn vaak intiemer. Maar alle bieden de kans om een kleurrijke ceremonie bij te wonen waarbij vaandels, relieken, kruisen en beelden in processie worden rondgedragen. In het algemeen wordt de *pardon* afgesloten door een meer seculier dorpsfeest en traditionele dansen.

De 'grande troménie'

Een **druïdenheiligdomein** zou aan de oorsprong liggen van de beroemde bedevaart, die om de zes jaar plaatsvindt in Locronan. Let wel, het gaat hier niet om een volksfeest, maar om een echte **bedevaart**, met een laag tempo, die plaatsvindt in een geest van toewijding. Er is ook een troménie in Bécherel (zie 'Bécherel: Adresboekje', blz. 153).

De Heilige Ivo

De H. Ivo is een van de populairste heiligen van Bretagne. Hij staat bekend als bestrijder van het onrecht en troost van de armen. Ivo Hélori werd geboren in 1253 als zoon van een edelman uit Minihiy-Tréguier (zie blz. 278). Als rechter en advocaat verwierf hij een buitengewone populariteit omwille van zijn zin voor rechtvaardigheid en verzoening. Op een dag werd hem een belenaar voorgeleid door een burger, die zijn beklag deed dat de man elke dag voor het keukenraam de etensgeuren kwam opsnuiven. Daarop nam Ivo een muntstuk, liet het rinkelend vallen en stuurde de klager weg met de woorden: 'Met



Traditionele klederdracht uit de regio Quimper
B. Rieger/hemis.fr

de klank is de geur betaald.' De 'advocaat van de armen' overleed in 1303 en werd heilig verklaard in 1347. In heel Europa en zelfs in Amerika wordt hij vereerd als patroonheilige van de advocaten en rechtsgeleerden. Dit verklaart ook de aanwezigheid van delegaties buitenlandse advocaten tussen de pelgrims tijdens de 'Pardon van de Armen' in Tréguier.

'Genezende' heiligen en beschermheiligen

Bretons hebben altijd een vertrouwelijke omgang met hun heiligen gehad. Sommige heiligen werden

aangeroept om **ziekten** te bestrijden: de H. Apollonia tegen kiespijn, de H. Columbanus bij zwakzinnigheid, de H. Hervé tegen oogziekten, de H. Hubertus tegen razernij of angst, de H. Mamertus tegen buikpijn, de H. Méen tegen psychische stoornissen, de H. Mériadec tegen doofheid, de H. Eugenia tegen hoofdpijn enz. De heilige genezers verhoorden al wie hun voorspraak inriep. En dat was maar goed ook, want bij gebrek aan welwillendheid werd hun beeld beschimpt, soms zelfs geslagen of door de modder gesleept!

DE TRO-BREIZ

Tot in de 16de eeuw moest elke Breton volgens de traditie minstens één keer in zijn leven deelnemen aan de bedevaart van de zeven kathedralen. De Tro-Breiz ('ronde van Bretagne') trok dan ook de grootste massa's aan. Het traject was bijna 700 km lang en verbond de zeven oudste bisschopssteden van Bretagne, waar de pelgrims konden bidden voor de relieken van de zogenaamde stichters van Bretagne: de H. Briec in St-Briec, de H. Malo in St-Malo, de H. Samson in Dol-de-Bretagne, de H. Paternus in Vannes, de H. Corentinus in Quimper, de H. Pol Aurélien in St-Pol-de-Léon en de H. Tudwal in Tréguier. Wie deze plicht niet nakwam, moest de reis na zijn dood maken en het traject in zijn doodkist afleggen! Vandaag lopen steeds meer groepen in de voetsporen van de vroegere pelgrims.

BEKNOPT MUZIEKLEXICON

Bagad (meervoud *bagadou*): ensemble van *binious*, *bombardes*, kleine trommen, tamboers en een grote trom.

Biniou kos of cos: kleine traditionele doedelzak, die een octaaf hoger klinkt dan de bombarde.

Biniou braz of bras: grote doedelzak van Schotse oorsprong (*great high-land bagpipe*).

Bombarde: blaasinstrument, voorloper van de hobo, begeleidt steevast de *biniou*. Zeer populair in Bretagne, wordt bespeeld door duizenden *talabarders*.

Doedelzak: muziekinstrument met een riet, dat bestaat uit een leren zak met verschillende klankpijpen.

Fest-noz (meervoud *festou-noz*): avondfeest.

Harp: de Keltische of Ierse harp zoals we die vandaag kennen, stamt rechtstreeks af van de middeleeuwse harp.

Kevrenn: alle *bagadous* van een stad samen.

Sonneur: *biniou*-speler.

KELTISCHE MUZIEK EN BRETONSE LIEDEREN

De opleving van de Keltische muziek kwam op gang na de Tweede Wereldoorlog. In Bretagne begon alles met de oprichting van *Bodaged ar Sonérian*, een ensemble van *sonneurs* dat de *bagad* heeft 'uitgevonden', een Bretonse versie van de Schotse *pipe band*. De bekendste is vandaag **Lann Bihouë**, vereeuwigd door het lied van Alain Souchon: '*Tu la voyais pas comme ça ta vie... C'est pas toi qui y es, dans le bagad de Lann Bihouë.*' Deze *bagad*, opgericht in 1956 in de buurt van Lorient, maakt overigens nog altijd deel uit van de marine.

In de jaren '70 bracht **Alan Stivell** opgeleid aan de school voor *festou-noz* en *bagadou*, de Keltische harp weer tot leven en groeide uit tot de drijvende kracht van de nieuwe Bretonse muziek. De levenskracht van de huidige Keltische muziek werd recent ook bevestigd door Dan Ar Braz (Bretonse naam van Daniel Le Braz). En wat te denken van het overweldigende succes van het album *Bretonne* van **Nolwenn Leroy**, dat wel een miljoen keer over de toonbank ging?

De Bretonse muziek, die is gebaseerd op oeroude melodische tradities, staat ook open voor andere invloeden. Talloze bands (Alan Stivell, Tri Yann Am Naoned, Gilles Servat, Clam's, Denez Prigent, Yann Tiersen enz.) spelen deze vandaag op bekende **festivals**, zoals Trans Musicales en Tombées de la Nuit (beide Rennes), Route du Rock (St-Malo), het Festival de Cornouaille (Quimper), het Festival Interceltique (Lorient) en het Festival des Vieilles Charrues (Carhaix-Plouguer).

Volkliederen

De Bretonse taal kon ook overleven door de volksliederen. Deze liederen, gezongen tijdens *pardons*, patroons- of privéfeesten, waren lang alleen bekend in het westen van de regio, maar verspreidden zich na de Tweede Wereldoorlog opnieuw over heel Bretagne onder impuls van de **Sœurs Goadec**. Dit trio blies de *gwerziou* (klaagzang) en de *kan ha diskant* of wisselzang (de eerste zanger zet een zin in, die vervolgens door de anderen op identieke wijze wordt herhaald) nieuw leven in. Vandaag geniet deze kunstvorm internationale belangstelling door de festivals en de traditie van de **fest-noz** ('avondfeest'), gezellige

avonden met muziek en dans op het platteland. De *fest-noz* verspreidde zich over heel Bretagne onder impuls van de zanger en *sonneur* **Loeiz Roparz** (1921-2007), en werd in december 2012 door de Unesco als immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid erkend. Te vermelden zijn ook de shanty's, zeemansliederen die vroeger op lange zeereizen en vandaag in cafés of op volksfeesten worden gezongen, bijvoorbeeld op het Festival du Chant de Marin in Paimpol (zie *'Paimpol: Adresboekje'*, blz. 269). Deze laatste stad heeft overigens veel te danken aan het succes van de *Paimpolaise* van **Théodore Botrel**, waarvan het refrein eindigt met *'... J'aime surtout la Paimpolaise qui m'attend en pays breton.'*

Gastronomie

Iedereen die naar Bretagne komt om te ontspannen op het strand of over een kustpad te wandelen, zal vroeg of laat de benen onder tafel schuiven voor een plateau de fruits de mer, een bord verse vis of een lekkere crêpe met boter. De Bretonse keuken heeft immers twee grote kenmerken: eenvoud en kwaliteitsproducten.

LEKKERS UIT DE ZEE

Begin maar vast te watertanden! *Palourdes* (tapijtschelpen, gevuld of naturel), langoustines en sint-jakobsschelpen, *croustilles* of pasteitjes met krab, holle en platte oesters, zeekreeft (geroosterd of in roomsaus), garnalen en zee-egels. Schaal- en schelpdieren worden op duizend-en-een manieren geserveerd, maar niets gaat boven de klassieke **plateau de fruits de mer**. Deze bestaat over het algemeen uit twee soorten oesters, aangevuld met steurgarnalen, alikruiken, wulken en tapijtschelpen, kokkels, grijze garnalen, een noordzeekrab

en natuurlijk langoustines (in het seizoen). Al dit lekkers wordt opgediend met citroen, sjalottenvinaigrette en roggebrood besmeerd met gezouten boter of mayonaise. Een aanrader!

Een must aan de noordkust zijn de **bouchot-mosselen van de Baie du Mont St-Michel (AOC)**, geroemd om hun romige vlees en zoete smaak, die van juli tot februari worden geserveerd.

Voeg daarbij nog de vele soorten vis, die de kraampjes van de ochtendmarkt vullen: makreel, zeebaars, poon, zeebrasem... Een nagenoeg onbeperkte keuze, die aan de grondslag ligt van heerlijke recepten, zoals **cotriade**, een soort Bretonse bouillabaisse.

Ook **algen** zijn uit de keuken niet meer weg te slaan. Sommige soorten, zoals riemwier (*Himanthalia elongata*) en blaaswier (zie blz. 355), worden als groente verwerkt, andere, zoals *ouessane (undaria)*, dat rond Ouessant in volle zee wordt gekweekt, fungeren als specerij.

Dé Bretonse specialiteit: oesters

Onder de vele schelpdieren van de kuststreek geniet de oester veruit de grootste reputatie. Naar hun oorsprong worden in Bretagne twaalf soorten oesters onderscheiden. Deze worden meestal rauw gegeten, maar komen ook steeds vaker warm op tafel. Versheid is echter steeds een absolute noodzaak! Noord-Bretagne telt alleen al acht soorten oesters: de **Cancale**, geteeld in de Baie du Mont St-Michel met haar enorme getijverschillen, heeft een gladde schelp en vlees met een nootachtige smaak; de **Arguenon** gedijt in het gelijknamige estuarium, waar zout en brak water worden vermengd, wat een vlezige oester met een subtiele jodiumachtige smaak oplevert; de **Fréhel**, uit de Baie de la Fresnaye, wordt gekenmerkt door knapperig



meer adressen

Noord- Finistère **4**

Michelinkaart 308 en 309 – Finistère (29) en Côtes-d'Armor (22)

- | | |
|---|------------|
| ▶ BREST★ EN RONDRITTEN | 332 |
| Ten noorden van Brest: | |
| ▶ LES ABERS EN L'IROISE★★: RONDRITTEN | 345 |
| ▶ BRIGNOGAN-PLAGES★ | 361 |
| Ten westen van Brest: | |
| ▶ ÎLE D'OUESSANT★★★ | 364 |
| Ten noordoosten van Brest: | |
| ▶ ROSCOFF★ | 372 |
| ▶ SAINT-POL-DE-LÉON★ | 380 |
| ▶ BAIE DE MORLAIX★★ EN RONDRITTEN | 385 |
| ▶ CÔTE DES BRUYÈRES★: RONDRIT | 396 |
| Ten oosten van Brest: | |
| ▶ LES ENCLOS PAROISSIAUX★★★: RONDRIT | 401 |
| Ten zuiden van Brest: | |
| ▶ PRESQU'ÎLE DE PLOUGASTEL★ EN RONDRIT | 412 |
| ▶ PRESQU'ÎLE DE CROZON★★★: RONDRITTEN | 417 |

Brest



140.547 inwoners (agglomeratie: 199.463 inwoners) – Finistère (29)

De majestueuze Rade de Brest toont duidelijk de nauwe band tussen de stad en de zee: in de haven, al eeuwenlang een van de belangrijkste oorlogshavens van het land, meren vandaag ook ferry's, pleziervaartuigen en cruiseschepen aan. Als hoofdstad van de oceanografie bundelt Brest daarnaast in diverse instellingen 60% van de onderzoekers van het land in deze discipline, terwijl Océanopolis massa's toeristen trekt. Een geslaagde comeback voor een stad die na de Tweede Wereldoorlog grotendeels moest worden herbouwd en vandaag ook op cultureel vlak hoog scoort.

ADRESBOEKJE: BLZ. 341
Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Toeristenbureau van Brest

Métropole – Pl. de la Liberté - 29200 Brest - ☎ 02 98 44 24 96 - www.brest-metropole-tourisme.fr - juli-aug.: 9.30-19.00, zo 9.30-13.30, feestd. 10.00-18.00 u; mei-juni en sept.: dag. beh. zo 9.30-18.00, feestd. 10.00-17.00 u; rest v.h. jaar: dag. beh. zo 9.30-18.00 u - gesl. 1 jan., 1 mei, 1 en 11 nov., 25 dec.

Goed om te weten – Het toeristenbureau verkoopt kaartjes tegen gereduceerd tarief voor de meeste bezienswaardigheden in Brest.

LIGGING

Regiokaart B2 (blz. 330) – Brest is de noordelijkste stad van Bretagne. De hoofdstad van Noord-Finistère is uitstekend gelegen aan de gelijknamige rede, een heuse binnenzee die overal minstens 10 m diep is. Het Presqu'île de Crozon is in vogelvlucht maar een paar kilometer verwijderd.

PARKEREN

Betaald lang parkeren in het stadscentrum; groot gratis parkeerterrein bij de Port de Commerce (15 min. lopen van het centrum).

Een met moderne kunstwerken opgeluisterde tramlijn doorkruist het stadscentrum (Zie het Adresboekje).

AANRADERS

De Rue de Siam, de fraaie presentatie van de maritieme geschiedenis van de stad in het Musée de la Marine, het uitzicht op de rede vanaf de Cours Dajot.

PLANNING

Plan minstens één nacht in Brest om kennis te maken met het rijke culturele aanbod, het nachtleven en de gezellige sfeer.


MET KINDEREN

Océanopolis, de schaalmodellen van het Musée de la Marine en het pretpark La Récré des 3 Curés.

Bezichtigen **Plattegrond (blz. 335)**


★★★ **Océanopolis** **Plattegrond (blz. 335) bij B2**

Toegang vanaf het stadscentrum: volg de borden 'Port de plaisance du Moulin-Blanc'; met de bus: lijn 7 - ☎ 02 98 34 40 40 - www.oceanopolis.com - ♿ - 11 juli-21 aug.: 9.30-19.00 u; 26 maart-10 juli en 22 aug.-11 sept.: 9.30-18.00 u; rest v.h. jaar: vraag inlichtingen - gesl. 1 jan., 25 dec. - rondleidingen mogelijk - € 20,30 (tot 14 jaar € 13,10) - vrij bezoek, reken op zijn minst een halve dag.

 Dit grote gebouw, dat op een enorme krab lijkt, ligt vlak bij de jachthaven en biedt een schitterende kijk op het leven in de oceanen. Reuzenaquaria, bevolkt door 10.000 dieren van 1000 verschillende soorten, illustreren op spectaculaire wijze de diversiteit binnen elk ecosysteem. Bij de prachtige onderwaterlandschappen, die zijn onderworpen aan gesimuleerde golven en tijbewegingen, wordt telkens een schat aan informatie verstrekt. Interactieve terminals, schaalmodellen, films en activiteiten geven een beeld van de geheimen van de oceanen en het beheer ervan door de mens op een voor iedereen begrijpelijke wijze.

Gematigd paviljoen – Een ‘duikboot’ simuleert de afdaling naar een onderwaterbasis voor de **Bretonse kust**. Elk aquarium staat voor een specifiek leefgebied: visgronden van het continentaal plat, een slik met langoustines, wiegende bossen bruinwieren, een rotswand met een zonnevis en een hondshaai. Hoofdattracties zijn het ballet van de visscholen, het mooie kwallenaquarium en het **zeehondenbekken** (300 m³). Zeesterren en zee-egels logeren in een **minilaboratorium**★ en kunnen onder het toezicht van een begeleider zelfs worden vastgehouden. In een multimediaruimte wordt het ontstaan van golven en stromingen aanschouwelijk gemaakt. Een **3D-film** biedt een verfrissende kijk op het Bretonse ecosysteem.

Tropisch paviljoen – Tussen palmbomen, die aan Frans-Polynesië herinneren, ligt het **haaienbekken** (1000 m³), waar zwartpuntrif-, zandtijger-, verpleegster- en zebrahaaien rondzwemmen. Andere aquaria bevatten kleurrijke vissen van het Grote Barrière-erf, uit de Indische Oceaan of uit de Caraïbische Zee. Het traject eindigt met een **mangrove**★ en een tropisch bos.

 **Goed om te weten** – Wanneer de honger knaagt, lokken het zelfbedieningsrestaurant ‘Atlantic Express’, dat een adembenemend uitzicht biedt op de rede, en het restaurant ‘Vent d’Ouest’, dat uitziet op het zeehondenbekken.

Polair paviljoen – Een multimediale voorstelling toont de geschiedenis van het noord- en zuidpoolgebied. In het **pinguinbekken**★ waggelen 40 komische exemplaren van de koningspinguin, ezelspinguin en rotsspringer over sneeuw en rotsen. Vanaf het pakijns in het **zeehondenbekken** (1000 m³) glijden baard-, ringel- en zadelrobbers het water in, laatstgenoemde behoort tot de indrukwekkendste soorten van het noordpoolgebied.

Een andere unieke attractie: het krillaquarium met piepkleine garnalen, de eerste schakel in de voedselketen van de oceanen. Ook de imposante koningskrab ontbreekt niet. Het **onderzoeksstation Concordia**, in de vorm van een reuzeniglo, verklaart de vorming van het poolijs en zijn invloed op de evolutie van het klimaat.

Nog meer aanraders: de schaalmodellen (zeeolifanten, orka’s enz.) en vooral de film over het onderwaterleven in de Antarctische wateren.

Wandelen Plattegrond (blz. 335)

STADSCENTRUM AB1-2

 Rondwandeling van 4 uur.

Place de la Liberté B1

Het centrum vormt met zijn rechthoekige dam-bordpatroon een schoolvoorbeeld van naorologische stadsplanning en strekt zich uit rond dit grote wandelplein, beheerst door het stadhuis (1961). Op het plein vinden vaak culturele activiteiten en evenementen plaats.

TONNERRE DE BREST!

Deze kreet verwijst naar het gebulder van de kanonnen dat vroeger weerklonk als een gevangene was ontsnapt. Vandaag kondigen de kanonschoten de start van een regatta aan.

★ Rue de Siam B1-A2

Dit is de winkelstraat bij uitstek. Hij werd met de komst van de tram tot voetgangersgebied omgevormd en biedt een mooi uitzicht op de haven. Maar niets bleef over van het straatje waarover Jacques Prévert het in 1946 had in *Barbara*, een van zijn beroemdste gedichten. De straatnaam verwijst naar de drie gezanten van de koning van Siam, die op 18 juni 1686 in Brest ontscheepten, om met hun gevolg naar het hof van Lodewijk XIV te gaan. Hun doortocht boeide de lokale bevolking zozeer dat ze de straat omdoopten ter ere van de vreemdelingen. Wie omlaag loopt, kan rechts een zijweg inslaan naar de **Église St-Louis**, waarvan de bouwers in 1957 inspiratie putten uit de ideeën van Le Corbusier: de klokkentoren is van beton, de muren zijn van beton en de steen van Logonna. Vlakbij ligt de gelijknamige markthal, waar elke dag markt wordt gehouden. Geniet aan het onderste uiteinde van de Rue de Siam van het mooie uitzicht op de rivier de Penfeld, overspannen door de **Pont de Recouvrance**. De brug werd in 1954 ingewijd en was lang de grootste hefbrug van Europa, de beide torens hebben een hoogte van liefst 70 m. De hoogste stand is bereikt in 2 minuten en 30 seconden en het brugdek (aangebracht in 2011) weegt 625 ton. Stroomopwaarts van de brug staat op de oostoever een 380 mm-kanon, afkomstig van het slagschip *Richelieu*.

Abri Sadi-Carnot A2

Toegang via de Bd de la Marine, bij de Porte Tourville - ☎ 02 98 00 80 82 - ♿ - 1ste zo v.d. maand, Erfgoeddag en wo in juli en aug. - informeer naar openingstijden - bezichtiging 45 min. - gratis. De 400 m lange tunnel was een van de vijf schuilkeiders van Brest tijdens WO II. Hij werd vanaf 1943 door de bevolking gebruikt bij luchtaanvallen en was sinds het begin van het beleg op 7 augustus 1944 permanent bewoond. In de nacht van 8 op 9 september van dat jaar woedde in de tunnel een vreselijke brand. Meer dan 400 mensen zaten in de val en stierven een afschuwelijke dood. Aan die tijd herinnert een sobere scenografie met didactische borden en emotionele getuigenissen van overlevenden. *Volg de Boulevard de la Marine tot aan het kasteel.*

Kasteel A2

Het kasteel is al wat rest van het oude Brest. Het werd in de 11de eeuw gebouwd op een plaats waar de Romeinen al een versterking hadden aangelegd. Vauban moderniseerde het defensiesysteem en verbouwde de kanonnenterrassen. Het kasteel werd na WO II gerestaureerd en huisvest nu de Préfecture Maritime.

★ **Musée National de la Marine** – ☎ 02 98 22 12 39 - www.musee-marine.fr - april-sept.: 10.00-18.30 u; rest v.h. jaar: dag. beh. di (buiten schoolvak. zone A) 13.30-18.30 u - *gesl. 1 jan., 25 dec.* - € 6 (tot 26 jaar gratis) - avondrondleiding mogelijk op aanvraag in de kerstvak.: informeer naar vertrektijden. 🧑🏻🧑🏻 Deze dependance van het Scheepvaartmuseum in Parijs toont de geschiedenis van de marinewerf en de bloeitijd van de zeilschepen van de vloot in de 18de eeuw aan de hand van waardevolle **scheepsmodellen**, navigatie-instrumenten, schilderijen enz. Ook de 18de-eeuwse strafkolonie van Brest komt aan bod, die werd ontruimd in 1858. Aan de voet van het terras liggen de Duitse vestzakduikboot *S622* en een sloep van bootvluchtelingen die in 1988 door het opleidingsschip *Jeanne d'Arc* werden opgevisst uit de Chinese Zee. Bekijk ook de statige **boegbeelden**, gemaakt door onbekende ambachtsslui of beroemde kunstenaars zoals Antoine Coysevox (1640-1720), de hofbeeldhouwer van Lodewijk XIV. De zalen over de hedendaagse marine bevatten modellen en nagebouwde interieurs van vermaarde slagschepen, en schetsen een beeld van het dagelijkse leven aan boord van een strategische raket-onderzeeboot (SSBN). De stadswallen bieden een panoramisch uitzicht op de haven.



OVERNACHTEN	Pointe-St-Mathieu (Hostellerie de la).....	Globulle rouge.....
Abalys (Hôtel).....	Rade (Hôtel de la).....	Hinoki.....
Châtaignerai (Chambre d'hôte La).....	UIT ETEN	Imaginaire (L).....
Goulet (Camping Le).....	Armen (L).....	Kerlune Café.....
Océania (Hôtel).....	Crabe Marteau (Le).....	Maison de l'Océan (La).....
Paix (Hôtel La).....	Crêperie Moderne.....	Potager de Mémé (Le).....
		Ruffé (Le).....

★ Musée des Beaux-Arts B2

24 r. Traverse - ☎ 02 98 00 87 96 - www.musee.brest.fr - 10.00-12.00, 14.00-18.00, zo, 14 juli en 15 aug. 14.00-18.00 u - gesl. ma en feestd. - rondleiding mogelijk - € 5 (tot 18 jaar gratis) - gratis 1ste zo v.d. maand. Een groot deel van de collectie van het museum voor schone kunsten illustreert de symbolistische stroming, vooral de School van Pont-Aven, met doeken zoals *Bretagne aan zee* van Émile Bernard of *Septemberdag* van Maurice Denis. Uit de 17de en 18de eeuw hangt er werk uit de Italiaanse, Franse en Hollandse school, zoals *De haven van Brest* (1774) van Van Blarenberghe. Let ook op *Twee papegaaien* van Manet, het werk van Nabis-schilder Paul Sérusier en *De tuin* van Pierre Bonnard, naast diverse zeegezichten en het oriëntalistische werk. Bijzonder is de kunstuitleen, waarbij de 900 werken van de collectie moderne kunst in bruikleen worden gegeven. Mensen kunnen zo een kunstwerk lenen zoals een boek in een bibliotheek.

In de bunkerdokken worden vandaag schepen met een kleiner tonnage hersteld. Met wat geluk is aan de kade een oorlogsbodem van de Franse vloot te zien.

Wat is er nog meer te zien? Plattegrond (blz. 335)

Mémorial des Finistériens Plattegrond (blz. 335) bij A2

Allée de Bir-Hakeim - ☎ 02 98 05 39 46 - ♿ - 14.00-17.00 u - *gesl. ma en za - rondleidingen mogelijk op verzoek (1.30 uur) - € 5 (tot 18 jaar € 3).*

Het Fort Montbarey werd gebouwd in 1784 onder Lodewijk XVI en is genoemd naar een van zijn ministers. Tegenwoordig wordt in dit monument de bezetting van Finistère tijdens WO II herdacht (expositie over ontsnappingen naar Groot-Brittannië, foto's van het verwoeste Brest in 1944 enz.). De crypte bevat de namen van alle inwoners van Finistère die tussen 3 september 1939 en 19 december 1946 (datum waarop de vrijwilligers terugkeerden uit de strijd tegen Japan) 'tijdens en door de oorlog om het leven kwamen'.

★★ **Conservatoire Botanique National du Vallon du Stang-Alar**

Plattegrond (blz. 335) bij B1

☎ 02 98 41 88 95 - www.cbnbrest.fr - *park zomer: 9.00-20.00 u; voor- en najaar: 9.00-19.00 u; winter: 9.00-18.00 u - kassen 11-26 april en juli-aug.: 14.00-18.00 u - € 5,50 (tot 16 jaar € 4) - tropische kassen, park gratis - rondleidingen mogelijk in de tropische kassen (45 min., max. 25 pers.) op aanvraag juli-aug.: wo-vr 11.00 u.*

De vermaarde botanische tuin is gewijd aan bedreigde plantensoorten. Hij droeg onder meer bij aan de redding van de *Ruizia cordata*, een heester die inheems was in Réunion, maar bijna volledig werd uitgeroeid. Bezoekers kunnen er ook genieten van de geweldige bloei van de *Geranium maderense*. In het **landschapspark** (22 ha) groeien verder allerlei sierplanten, waaronder prachtige magnolia's en camelia's. In de **kassen** (1000 m²) zijn diverse exotische leefgebieden nagebootst: een tropisch berggebied, subtropische eilanden, de droge tropen en tropische regenwouden. Speurtocht voor kinderen.

Rondritten Regiokaart (blz. 330)

VAN BREST NAAR PLOUGASTEL-DAOULAS

▶ *Rondrit van 56 km, in het groen aangegeven op de kaart van blz. 330 - ongeveer een halve dag. Verlaat Brest oostwaarts via de N165 richting Quimper.*

Laat de weg naar **Le Relecq-Kerhuon**, een vakantieoord op de rechteroever van de Élorn, links liggen.

De bruggen over de Élorn

De **Pont Albert-Loupe** (*verboden voor auto's*) overspant de monding van de Élorn en werd ingewijd in 1930 door president Doumergue. De 42 m hoge en 880 m lange brug bestaat uit drie bogen van 186 m. Op de uiteinden prijken vier beelden van Quillivic. De brug is voorbehouden aan fietsers en voetgangers, die met volle teugen kunnen genieten van het heerlijke **uitzicht**★ op het dal van de Élorn en de Rade de Brest.

De **Pont de l'Iroise**★, het werk van de architecten Le Friant en Terzian, kan prat gaan op een wereldrecord: dat van het draagvermogen per axiaal vlak, met een hoofdoverspanning van 400 m. In tegenstelling tot de Pont de Normandie zijn de tuien van de twee reusachtige pijlers echter niet aan de brugvloer bevestigd, maar aan de middenberm. De brug is ook een eerste schakel van

de E60, de internationale verkeersas die Brest via Zwitserland, Oostenrijk en Hongarije met de Zwarte Zee verbindt.

Sla 1 km voorbij de brug rechts af naar Plougastel-Daoulas. De rest van deze rondrit staat beschreven onder Plougastel-Daoulas (blz. 412).

KAPEN EN LANDTONGEN

▶ Rondrit van 56 km, in het rood aangegeven op de kaart van blz. 330 – ongeveer 2 uur. Verlaat Brest in westelijke richting via de Pont de Recouvrance en volg de Route de la Corniche. Ga in Les Quatre-Pompes rechtdoor en sla bij het binnrijden van Cosquer links af.

Sainte-Anne-du-Portzic

In de Anse de Ste-Anne biedt een korte wandeling op de promenade langs het **strand** mooie uitzichten op deze inham. Klim ook naar de nabije Pointe du Diable, die uitziet op de haveninvaart van Brest.

In deze buitengewone omgeving boven de invaart van de haven ligt de **Technopôle Brest-Iroise**, een wetenschapspark met instellingen voor hoger onderwijs, bedrijven en onderzoekscentra, zoals IFREMER, het Franse Instituut voor Zeeonderzoek. Andere zwaartepunten zijn biotechnologie, voedingsmiddelen, telecommunicatie en informatietechnologie.

Rijd verder naar de D789.

De weg loopt daarna langs het strand van Trez-Hir (uitzicht op de Anse de Bertheaume) en doorkruist vervolgens Plougonvelin.

Fort de Bertheaume

☎ 02 98 48 30 18 - eind juni-eind aug.: informeer naar de openingstijden - € 2,50 (kind € 1,50) - activiteiten in het hoogseizoen.

Dit door Vauban gebouwde verdedigingswerk aan het begin van de Goulet de Brest is een goed uitgangspunt voor een wandeling op het kustpad.

★★ Pointe Saint-Mathieu (blz. 356)

Op de terugweg van de Pointe St-Mathieu naar Plougonvelin duiken na 300 m links twee Gallische **stèles** op, bekroond door een kruis. Deze staan in de volksmond bekend als 'Gibet des Moines', de 'Galg van de monniken'.

Zie Les abers en L'Iroise (blz. 345) voor het vervolg van de rondrit langs de Pointe des Renards en Le Conquet, dat wordt bereikt via de kustweg. Keer ten slotte naar Brest terug via de D789.

BREST: ADRESBOEKJE

VERVOER

Bus en tram – 33 av. Georges-Clemenceau - ☎ 02 98 80 30 30 - www.bibus.fr - losse kaartjes (€ 1,50) zijn 1 uur geldig en te koop bij de chauffeur; dagkaarten (€ 3,95) zijn verkrijgbaar bij de automaten van Bibus.

Verbinding met de eilanden Ouessant en Molène – Zie blz. 370.

Sein – Zie De Groene Gids Bretagne Zuid.

TIPS

Greeters – ☎ 02 98 44 24 96 - ♿ - contact@brestetvous.fr - reserveer ten minste 10 dagen van tevoren. Het doel van deze vrijwillige gidsen is de bezoeker te laten kennismaken met het Brest van de Brestoïes. Ze zijn verzot op hun stad

en bieden gratis rondleidingen (2 uur) aan in plaatsen die hun na aan het hart liggen. Het concept, dat in 1992 werd bedacht in New York, functioneert uitstekend in Brest en wordt ook ondersteund door het toeristenbureau.

OVERNACHTEN

GOEDKOOP

Hôtel Abalys – 7 av. Georges-Clemenceau - ☎ 02 98 44 21 86 - www.abalys.com - 15 kamers en 3 studio's - € 38/82 - ☞ € 8,50. Dit zeer handige hotel ligt midden in het stadscentrum en biedt functionele en goed onderhouden kamers. Er zijn ook familiekamers en studio's beschikbaar.

DOORSNEEPRIJZEN

Hôtel de la Rade – 6 r. de Siam - ☎ 02 98 44 47 76 - www.hoteldelarade.com - 48 kamers: € 54/74 - ☞ € 8. Een keurig hotel met lichte en comfortabele kamers, aan het zuidoende van de belangrijkste verkeersader van de stad. Ideaal voor een verkenning van de Pont de Recouvrance in de vroege ochtend.

WAT MEER LUXE

Hôtel La Paix – 32 r. Algésiras - ☎ 02 98 80 12 97 - www.hotel-delapaix-brest.com - gesl. half dec.-begin jan. - 29 kamers: € 70/180 - ☞ € 12. Dit kleine hotel in het centrum van de stad is volledig heringericht in een strakke, moderne stijl. Mooie, nieuwe en goed uitgeruste kamers met een goede geluidsisolatie. Uitgebreid ontbijtbuffet.

Hôtel Océania – 82 r. de Siam - ☎ 02 98 80 66 66 - www.oceania-hotels.com - 82 kamers: € 90/€ 170 - ☞ € 15. Dit indrukwekkende gebouw in het hart van Brest beschikt over moderne kamers met een goede geluidsisolatie en een restaurant.

In de omgeving

GOEDKOOP

Camping du Goulet – In het gehucht Lanhouarnec - 6 km in westelijke richting, volg de D789 richting Le Conquet, dan linksaf richting Ste-Anne-du-Portzic - ☎ 02 98 45 86 84 - www.campingdugoulet.com - doorlopend geopend - ♿ - reserv. aanbevolen - 155 staanpl.: € 26 - huuraccommodatie: € 65/100. De camping op de grens van het platteland en de zee is een prima uitvalsbasis om de omgeving van Brest te verkennen. Goed onderhouden terrein voor tenten en caravans; verhuur van stacaravans. Waterpark met verschillende glijbanen, speelkamer, jeu-de-boulesbaan en snackbar.

DOORSNEEPRIJZEN

Chambre d'hôte La Châtaigneraie – R. du Keravelloc - 29490 Guipavas - 11 km ten noordoosten van Brest - ☎ 06 32 72 80 98 - ☎ ☎ - 3 kamers € 62 ☞. Dit grote huis uit de jaren '70 ligt in de heuvels van Le Stang-Alar en biedt bij mooi weer een weids uitzicht op de Rade de Brest. De ruime, comfortabele kamers liggen heerlijk rustig in een park. Keuken, salon met bibliotheek, speelkamer en binnenbad (mei-sept.).

WAT MEER LUXE

Hostellerie de la Pointe St-Mathieu – 29217 La Pointe St-Mathieu. Zie 'Les Abers en L'Iroise: Adresboekje', blz. 358.

UIT ETEN

DOORSNEEPRIJZEN

Le Potager de Mémé – 44 r. de Lyon - ☎ 09 51 44 14 78 - www.lepotagerdememe.com - gesl. 's avonds ma-do en zo - € 13,50/18,50. Snacks (ook afhaalservice) in de vorm van eigengemaakte gerechten en desserts op basis van verse, seizoensgebonden producten. Een simpel,

maar mooi gebaar naar de lokale producenten.

Crêperie Moderne (Maison Boënnec) – 34 r. Algésiras -

☎ 02 98 44 44 36 - *gesl. zo-middag - € - circa € 15.* Indien levensduur een maatstaf is voor kwaliteit, dan wint deze crêperie de hoofdprijs! Sinds 1922 stroomt de lokale bevolking toe en raakt niet uitgekeken op de behendigheid waarmee de crêpières op hun 12 biligs pannenkoeken staan te bakken.

Kerlune Café – 3 r. de la porte Recouvrance - ☎ 02 56 31 42 96 - *gesl. wo, zo en 's avonds van ma tot vr - € - circa € 15.* Dit eethuisje aan de brug naar Recouvrance verrast met dagelijks wisselende, innovatieve snacks: eenvoudig, supervers en lekker. Probeer ook de eigengemaakte smoothies en limonade met plantenextracten.

Globule Rouge – 27 r. Émile-Zola - ☎ 02 98 33 38 03 - *gesl. za-middag, zo en ma - € 20/25.* Dit bistrorestaurant is een must voor liefhebbers van biologische en natuurwijnen. In de keuken overheerst dezelfde natuurlijkheid, verbonden met stijl en een portie lef. Heerlijk ouderwetse inrichting, leuk tuinterras en een vriendelijke, ontspannen service. Zowel bar als restaurant.

WAT MEER LUXE

La Maison de l'Océan – 2 quai de la Douane, Port de commerce - ☎ 02 98 80 44 84 - *www.restaurant-fruit-mer-brest.com - menu's € 18,55/42,70.* Alles ademt hier de zee: zowel de inrichting (oesterbar, meubilair, sierdingetjes) als de kaart (zeevruchten). Dit adresje in de haven heeft dan ook een trouw publiek.

L'Armen – 21 r. de Lyon - ☎ 02 98 46 28 34 - *www.armen-restaurant.fr - gesl. zo-ma en 31 juli-15 aug. - lunchmenu € 28 - € 34/95.* De geest van de banketbakkerij die hier ooit thuis was, leeft voort in de muurschilderingen (1953),

het houtwerk en de spiegels. Verfijnde, klassieke gerechten van mooie producten, bereid door een chef-kok die is opgeleid door de groten uit het vak.

Le Ruffé – 1 bis r. Yves-Collet - ☎ 02 98 46 07 70 - *www.le-ruffe.com - gesl. zo-avond en ma - lunchmenu € 14,90/15,90 (weekd.) - € 24,90/36.* Dit restaurant in het stadscentrum biedt heerlijke vlees- en visgerechten op basis van streekproducten. Een daadwerkelijke ondersteuning van de lokale producenten.

Le Crabe Marteau – 8 quai de la Douane - ☎ 02 98 33 38 57 - *www.crabemarteau.fr - gesl. zo - € 23 per krab.* Hier strijkt de gast neer, gewapend met een hamer, om te smullen van de vangst van de voorbije nacht. Grote schorten en krantenpapier als tafellaken zetten de toon. En pats! Zonder enige schroom wordt hier een beest van 800 g tot 1 kg verorberd, opgediend met aardappels van Guipavas.

PURE VERWENNERIJ

L'Imaginaire – 23 r. Fautras - ☎ 02 98 43 30 13 - *www.restaurant-imaginaire.fr - gesl. ma, wo-avond, zo-avond, 3 weken in aug. en 15 dagen in jan. - lunchmenu € 20 - € 41/66.* Gerechten op basis van het marktaanbod, vaak bereid met veel fantasie, zoals de naam van het restaurant al doet vermoeden. Mooie selectie van (vaak minder bekende) wijnen.

Hinoki – 6 r. des Onze-Martyrs - ☎ 02 98 43 23 68 - *www.sushinoki.fr - € 55/85 - gesl. 's middags, zo en ma - reserveren aanbevolen.* Een echt Japans restaurant in Brest? Jawel! Het 'Hinoki' wordt gerund door een Bretonse chef-kok, die helemaal weg is van de Japanse keuken. Uit superverse vis van lokale vissers bereidt hij sushi en maki. Dit restaurant is echt nog een goed bewaard geheim!

Vertaling	Erik van de Perre
Eindredactie	Silke Bouman
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Shutterstock/StevanZZ
Oorspronkelijke titel	Bretagne Nord
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt)
Eindredactie	Catherine Guégan, L'ADÉ L'Atelier d'édition, Mathieu Simonin
Redactie	Pierre Plantier, Magali Triano, Gautier Battistella, Aymar de la Brestesche, Véronique Moulin, Philippe Orain, Béatrice Brillion, Aulde Moreau, Thierry Théault, Michel Bonduelle, Marylène Duteil, Thérèse de Chérisey
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Thierry Lemasson, Denis Rasse
Met dank aan	CDT du Finistère et d'Ille-et-Vilaine; Didier Broussard, Maria Gaspar, Marion Desvignes-Canonne

© Michelin, 2016

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2016

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internet-adressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Papiermolen 14-24
NL-3994 DK Houten
degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2016/45/357 - NUR 512
ISBN 978 94 014 2193 5

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.